

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Markéty Lehké, Ph.D., a soudců JUDr. Jakuba Kroupy a JUDr. Petra Černého, Ph.D., ve věci

žalobce: T. Č., IČO ...
místem podnikání S. 37, S.
zastoupený advokátem Mgr. Václavem Voříškem
sídlem Ledčická 649, 184 00 Praha 8

proti
žalovanému: **Krajský úřad Ústeckého kraje, odbor dopravy a silničního hospodářství**
sídlem Velká Hradební 3118/48, 400 02 Ústí nad Labem
zastoupený advokátem Mgr. Vlastimilem Škodou
sídlem Řetězová 2, 405 02 Děčín I

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 4. 2017, č. j. 4992/DS/2016,
JID: 166563/2016/KUUK/NovK

takto:

- I. Rozhodnutí Krajského úřadu Ústeckého kraje, odboru dopravy a silničního hospodářství, ze dne 26. 4. 2017, č. j. 4992/DS/2016, JID: 166563/2016/KUUK/NovK, se pro vadu řízení **zrušuje** a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

(K.ř.č. 1 - rozsudek)

- II. Žalovaný je **povinen** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 9 800 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou podanou v zákonem stanovené lhůtě prostřednictvím svého právního zástupce domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 4. 2017, č. j. 4992/DS/2016, JID: 166563/2016/KUUK/NovK, kterým bylo zamítnuto jeho odvolání a potvrzeno rozhodnutí Městského úřadu Litoměřice, odboru dopravy a silničního hospodářství (dále jen „správní orgán I. stupně“), ze dne 12. 9. 2016, sp. zn. 0037072/16/DOP/PLe/663, č. j. 0058640/16/DOPPR/PLe, jímž byl žalobce shledán vinným ze spáchání správního deliktu podle § 125f odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění účinném do 30. 6. 2017 (dále jen „zákon o silničním provozu“), v přímé souvislosti s porušením § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu za jednání, kterého se dopustil dne 30. 5. 2016 ve 20:08 hodin v obci Litoměřice na křižovatce ul. Palachova u domu č. p./č. e. „X“ a ul. Křížíkova jako provozovatel vozidla tov. zn. Volkswagen Multivan, r. z. „X“, tím, že nezajistil, aby při jeho užití v provozu na pozemních komunikacích byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená zákonem o silničním provozu, když uvedeným vozidlem stál blíže neustanovený řidič v prostoru křižovatky a ve vzdálenosti kratší než 5 m před a za hranicí křižovatky, čímž porušil § 27 odst. 1 písm. d) zákona o silničním provozu a dopustil se tak přestupku podle § 125c odst. 1 písm. k) zákona o silničním provozu. Za uvedené jednání byla žalobci podle § 125f odst. 3 zákona o silničním provozu uložena pokuta ve výši 1 500 Kč a dále stanovena povinnost nahradit náklady správního řízení ve výši 1 000 Kč.
2. Současně se zrušením žalobou napadeného rozhodnutí se žalobce v žalobě domáhal též zrušení rozhodnutí správního orgánu I. stupně a přiznání náhrady nákladů soudního řízení.

Žaloba

3. Žalobce v žalobě předně namítl, že výrok prvostupňového rozhodnutí považuje za vadný pro nedostatečnou právní kvalifikaci, neboť z něj není v rozporu s § 68 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), zřejmé, podle jakého ustanovení, jež stanoví sankční sazbu, mu byla pokuta vyměřena. Odkaz na konkrétní paragraf pak absentuje i v odůvodnění rozhodnutí, když z pouhého uvedení blanketního § 125f odst. 3 zákona o silničním provozu citovaného správním orgánem I. stupně tento odkaz podle žalobce nikterak nevyplývá. Stejně tak ve výroku ani odůvodnění není obsažen ani odkaz obsahující kritéria pro výměru sankce ve smyslu § 125e odst. 2 zákona o silničním provozu. Dle žalobce proto není patrné, na základě jakých kritérií a v rámci jaké sankční sazby mu byla pokuta vyměřena. Obdobně žalobce namítl, že výrok prvostupňového rozhodnutí neobsahuje ani údaj o tom, zda měl údajný přestupek za následek dopravní nehodu, či nikoliv, ačkoliv se jedná o jeden ze znaků skutkové podstaty dle § 125f zákona o silničním provozu. V tomto smyslu se správní orgán I. stupně

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

otázkou spáchání dopravní nehody nezabýval ani v rámci odůvodnění, z čehož žalobce dovozoval nepřezkoumatelnost celého rozhodnutí.

4. V další související námitce měl žalobce za to, že výrok rozhodnutí je nutno považovat za nesrozumitelný, resp. neurčitý v důsledku toho, že z něj není možné dovodit, jakého konkrétního jednání se měl řidič vozidla dopustit. Ve výroku je totiž uvedeno, že vozidlo stálo v prostoru křižovatky a ve vzdálenosti kratší než 5 m před a za její hranicí, z čehož ale není jasné, zda k porušení zákazu stání mělo dojít v křižovatce, či v zákonem stanovené vzdálenosti od ní. Výsledkem toho je dle žalobce tudíž situace, kdy je mu kladeno zavinění porušení hned tří pravidel silničního provozu, což však reálně není možné. Obdobně pak byl skutek nesrozumitelně popsán i ve výzvě k uhrazení určené částky zaslané žalobci podle § 125h odst. 4 zákona o silničním provozu.
5. Za nepřezkoumatelné považoval žalobce prvostupňové rozhodnutí také v důsledku nedostatku důvodů, pro které byl shledán vinným. Dle něj správní orgán I. stupně totiž nijak neodůvodnil, proč má za to, že blíže neustanovený řidič porušil svým jednáním § 27 odst. 1 písm. d) zákona o silničním provozu. Uvedené skutečnosti mohly např. vyplynout z fotodokumentace, podle níž by bylo zřejmé, že vozidlo stojí v prostoru křižovatky či v určité vzdálenosti od ní, kdy správní orgán by současně odkázal na zákonnou definici křižovatky a jejích hranic ve smyslu § 2 písm. w) a x) zákona o silničním provozu. Tímto způsobem ale v daném případě postupováno nebylo, správní orgán I. stupně ani neuvedl, z jakého podkladu a jakým způsobem dovodil porušení zákonných ustanovení, či se nezabýval tím, zda se v daném případě nejedná o křižovatku tvaru „T“, v níž zákaz stání a zastavení neplatí. Konečně prvostupňový orgán podle žalobce nezkoumal ani materiální stránku přestupku, která nebyla v daném případě kvůli nestandardnímu tvaru křižovatky naplněna, neboť vozidlo v žádném případě neomezovalo či neohrožovalo provoz na pozemních komunikacích.
6. V následném žalobním bodě poukazoval žalobce na porušení jeho procesních práv, jež dle něj mělo spočívat v tom, že mu správní orgán I. stupně v oznámení ze dne 20. 7. 2016 sdělil, že se může k podkladům rozhodnutí vyjádřit pouze v souvislosti s nahlížením do spisu, a to po předchozí telefonické dohodě v úřední dny v kanceláři příslušné úřední osoby. Tento způsob omezení možnosti vyjádřit se vázaný na nahlížení do spisu však žalobci kvůli své nezákonnosti nevyhovoval, a proto daného práva nevyužil. Měl nicméně za to, že v důsledku postupu správního orgánu I. stupně došlo ke zmaření nejdůležitějšího práva, jež osobě obviněné z protiprávního jednání náleží. Obdobně podle žalobce porušil správní orgán I. stupně také zásadu bezprostřednosti, když ve věci neprovedl ústní jednání ani dokazování mimo ústní jednání ve smyslu § 51 odst. 2 správního řádu. Ze strany žalobce tak panuje pochybnost, zda bylo dokazování vůbec prováděno, v každém případě mu ale správní orgán znemožnil se dokazování zúčastnit, čímž opětovně zkrátil jeho procesní práva.
7. V následné části žaloby se žalobce obsáhle věnoval úvahám týkajícím se tvrzené protiústavnosti přenášení odpovědnosti za spáchání protiprávního jednání na úseku silničního provozu z řidičů, u nichž se nepodaří zjistit jejich totožnost, na provozovatele vozidla, kteří však nejsou nikterak schopni porušení právních předpisů zabránit. V tomto smyslu též žalobce konstatoval, že Krajský soud v Ostravě podal návrh na zrušení příslušných ustanovení zákona o silničním provozu k Ústavnímu soudu.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

8. Závěrem pak žalobce vyjádřil nesouhlas s tím, aby rozhodnutí v jeho věci bylo publikováno na internetových stránkách Nejvyššího správního soudu takovým způsobem, z něhož by bylo zřetelné jméno a příjmení, popř. iniciály, žalobce a jeho právního zástupce, stejně tak i sídlo zástupce.

Vyjádření žalovaného k žalobě

9. Žalovaný v písemném vyjádření k žalobě podaném prostřednictvím svého právního zástupce navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl. K námitkám týkajícím se žalobcem tvrzených nedostatků výrokové části rozhodnutí správního orgánu I. stupně uvedl, že dle jeho názoru obsahuje veškeré odkazy na příslušná ustanovení zákona o silničním provozu. Správní orgán navíc vždy před tím, než vůbec zahájí a vede řízení o správním deliktu provozovatele vozidla, ověří, zda došlo ke splnění zákonných podmínek, včetně skutečnosti, že přestupkem nebyla spáchána dopravní nehoda. To je ostatně v daném případě zřejmé i z fotodokumentace k přestupku a ze samotného znění výroku, v němž je jednání řidiče jednoznačně popsáno. Konečně je podle žalovaného z výroku i zjevné, že přestupek spočíval v nedovoleném stání vozidla v prostoru křižovatky a ve vzdálenosti kratší než 5 m před a za hranicí křižovatky.
10. K namítané nepřezkoumatelnosti rozhodnutí pro nedostatek důvodů žalovaný konstatoval, že v řízení o správním deliktu provozovatele vozidla je řešena toliko objektivní odpovědnost provozovatele, naopak jeho předmětem není přestupek, v němž je toto jednání spatřováno. Správní orgán I. stupně se tudíž nebyl povinen materiální stránkou přestupku zabývat.
11. Co se týče námítky omezení procesních práv účastníka řízení, žalovaný měl za to, že žalobce byl nejen poučen o tom, že může nahlédnout do spisového materiálu, ale rovněž i o tom, že je oprávněn označit důkazy na podporu svých tvrzení a navrhopat důkazy či činit jiné návrhy po celou dobu řízení v souladu s § 36 odst. 1 správního řádu. O uvedené skutečnosti byl žalobce vyrozuměn dne 21. 7. 2016 s tím, že až do 6. 9. 2016 mohl uvedeného práva využít. Obdobně v případě nenařízení jednání a provádění dokazování žalovaný namítl, že v řízení o správním deliktu provozovatele vozidla se tento pouze vyzývá k zaplacení určené částky, popřípadě ke sdělení identity řidiče vozidla. Ve výzvě proto není nutné ani uvádět, o jaký přestupek se jedná, jaké jsou jeho znaky apod. Stejně tak není nutné nařizovat ústní jednání, neboť provozovatel vozidla bude v důsledku objektivní odpovědnosti odpovědný vždy, ledaže by se jí prostřednictvím některého z liberačních důvodů zprostil. Podle žalovaného totiž zákonodárce zavedením správních deliktů provozovatele vozidla neměl v úmyslu postavit tyto osoby do role obviněného z přestupku. K uvedenému pak žalovaný poukázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 6 A 73/2016-40.
12. Na závěr svého vyjádření se žalovaný rozsáhle zabýval žalobcem namítanou protiústavností přenášení odpovědnosti na provozovatele za přestupky způsobené řidiči vozidel.

Posouzení věci soudem

13. Napadené rozhodnutí soud přezkoumal v řízení podle části třetí hlavy druhé prvního dílu zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

161/2017

„s. ř. s.“), který vychází z dispoziční zásady vyjádřené v § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 věty druhé a třetí a v § 75 odst. 2 věty první tohoto zákona. Z ní vyplývá, že soud přezkoumává rozhodnutí správního orgánu pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během lhůty dvou měsíců ode dne, kdy bylo rozhodnutí žalobci oznámeno doručením písemného vyhotovení, jak stanoví § 72 odst. 1 věty první s. ř. s. Povinností žalobce je proto tvrdit, že správní rozhodnutí nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení, a toto tvrzení odůvodnit. Nad rámec žalobních námitek musí soud z úřední povinnosti přihlídnout toliko k takovým vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají jeho nicotnost podle § 76 odst. 2 s. ř. s. Takové nedostatky v projednávané věci nebyly zjištěny.

14. Z obsahu spisové dokumentace, kterou soudu předložil žalovaný, byly zjištěny následující podstatné skutečnosti. Dne 3. 6. 2016 bylo správnímu orgánu I. stupně doručeno rozhodnutí Policie České republiky o odevzdání věci pro podezření o spáchání správního deliktu provozovatele vozidla, kterým se měl blíže neustanovený řidič dopustit přestupkového jednání vymezeného shora. Součástí rozhodnutí byla i fotografická dokumentace přestupku.
15. Z registru vozidel správní orgán I. stupně zjistil, že provozovatelem vozidla Volkswagen Multivan, r. z. „X“ je žalobce, a proto jej dne 6. 6. 2016 vyzval k úhradě určené částky, nebo sdělení totožnosti řidiče. Na tuto výzvu žalobce reagoval tak, že totožnost řidiče, jímž měl být pan F. S., narozený „X“, adresou pro doručování „X“, sdělil, a správní orgán I. stupně proto údajného řidiče vyzval k podání vysvětlení.
16. Protože si však údajný řidič předvolání nevyzvedl, rozhodl správní orgán I. stupně dne 20. 7. 2016 o odložení věci a současně vydal oznámení o zahájení řízení o správním deliktu provozovatele vozidla, které zaslal žalobci. Oznámení bylo tehdejšímu zmocněnci žalobce doručeno dne 21. 7. 2016, přičemž žalobce v něm byl poučen o tom, že má možnost se ve věci vyjádřit k podkladům rozhodnutí, což může učinit nahlédnutím do spisové dokumentace po předchozí telefonické dohodě v úřední dny správního orgánu, a to nejpozději do 6. 9. 2016.
17. Dne 6. 9. 2016 sepsal správní orgán I. stupně protokol o seznámení se s podklady pro vydání rozhodnutí, v němž konstatoval, že se k uvedenému úkonu nikdo nedostavil, ani se neomluvil a dne 12. 9. 2016 vydal rozhodnutí, jímž žalobce shledal vinným ze správního deliktu provozovatele vozidla.
18. Proti uvedenému rozhodnutí pak podal žalobce v zákonné lhůtě odvolání, o němž rozhodl žalovaný žalobou napadeným rozhodnutím tak, jak bylo uvedeno v odstavci 1 tohoto rozsudku.
19. Soud se nejprve zabýval námitkou, jíž žalobce spatřoval ve výrokové části rozhodnutí v absenci odkazu na zákonné ustanovení zákona o silničním provozu obsahujícího sankční sazbu, podle kterého mu byla uložena pokuta za správní delikt.
20. Podle § 68 odst. 2 správního řádu platí, že ve výrokové části se uvede řešení otázky, která je předmětem řízení, právní ustanovení, podle nichž bylo rozhodováno, a označení účastníků podle § 27 odst. 1. Účastníci, kteří jsou fyzickými osobami, se označují údaji umožňujícími jejich identifikaci (§ 18 odst. 2); účastníci, kteří jsou právnickými osobami, se označují názvem a sídlem. Ve výrokové části se uvede lhůta ke splnění ukládané povinnosti, popřípadě též jiné údaje potřebné k jejímu řádnému splnění a výrok o vyloučení

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

odkladného účinku odvolání (§ 85 odst. 2). Výroková část rozhodnutí může obsahovat jeden nebo více výroků; výrok může obsahovat vedlejší ustanovení.

21. Podle § 125f zákona o silničním provozu platí, že právnická nebo fyzická osoba se dopustí správního deliktu tím, že jako provozovatel vozidla v rozporu s § 10 nezajistí, aby při užití vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená tímto zákonem (odst. 1). Právnická nebo fyzická osoba za správní delikt odpovídá, pokud porušení pravidel bylo zjištěno prostřednictvím automatizovaného technického prostředku používaného bez obsluhy při dohledu na bezpečnost provozu na pozemních komunikacích nebo se jedná o neoprávněné zastavení nebo stání, porušení povinností řidiče nebo pravidel provozu na pozemních komunikacích vykazuje znaky přestupku podle tohoto zákona a porušení pravidel nemá za následek dopravní nehodu (odst. 2). Za správní delikt podle odstavce 1 se uloží pokuta. Pro určení výše pokuty se použije rozmezí pokuty pro přestupek, jehož znaky porušení pravidel provozu na pozemních komunikacích vykazuje; pokuta však nepřevyší 10 000 Kč (odst. 3).
22. Soud úvodem konstatuje, že v obecné rovině musí souhlasit s žalobcem, že pouhý odkaz správního orgánu I. stupně ve výrokové části rozhodnutí na § 125f odst. 3 zákona o silničním provozu, jež však obsahuje toliko generální pravidlo pro stanovení sankce za správní delikt provozovatele vozidla, je z hlediska požadavků vymezených v § 68 odst. 2 správního řádu nedostačující. Ve výroku musí být vždy řádně označena veškerá ustanovení, která správní orgán v dané věci aplikoval, což se týká nejen samotného vymezení skutku, ale i např. ukládané pokuty. Pokud tedy § 125f odst. 3 zákona o silničním provozu pouze obecně stanoví, že sankce musí být stanovena v rozmezí pokuty, která by byla uložena za přestupek přímo řidiči vozidla, jestliže by se jej podařilo v předmětné věci ztotožnit, je současné nutné, aby správní orgán konkrétní ustanovení obsahující výměru této pokuty za přestupkové jednání ve výrokové části uvedl.
23. K obdobnému závěru týkajícímu se požadavků na obsah celé výrokové části rozhodnutí o správních deliktech provozovatelů vozidel dospěl ve svém usnesení ze dne 31. 10. 2017, č. j. 4 As 165/2016-46 (dostupném stejně jako veškerá dále citovaná rozhodnutí na www.nssoud.cz), rozšířený senát Nejvyššího správního soudu. Ten konstatoval, že *„správní orgán musí ve výrokové části rozhodnutí uvést všechna ustanovení, byť obsažená v různých právních předpisech, která tvoří v souhrnu právní normu odpovídající skutkové podstatě správního deliktu. Musí tedy rovněž uvést ustanovení odkazující i ve stejném zákoně obsažená ustanovení odkazovaná, stejně jako musí eventuálně uvést normu blanketní a ustanovení jiného právního předpisu, které na normu blanketní navazuje.“* Na druhou stranu nicméně dále Nejvyšší správní soud zdůraznil, že *„[p]okud správní orgán ve výrokové části rozhodnutí neuvede všechna ustanovení, která zakládají porušenou právní normu, bude třeba v každém jednotlivém případě posoudit závažnost takového pochybení. Při úvahách, zda je neuvedení určitého ustanovení ve výrokové části odstranitelné interpretací rozhodnutí, bude významné zejména to, zda jasné vymezení skutku ve výroku rozhodnutí dovoluje učinit jednoznačný závěr, jakou normu pachatel vlastně porušil. Důležité bude též to, jaká ustanovení ve výrokové části správní orgán uvedl, a jaká neuvedl. Samozřejmě pokud by správní orgán blíže necitoval další ustanovení zakládající (plnohodnotnou) normu ani v odůvodnění, bude to zpravidla důvod pro zrušení správního rozhodnutí.“*
24. Aplikováno na právě projednávanou věc tedy ze shora uvedených závěrů Nejvyššího správního soudu vyplývá, že ač je v daném případě absenci ustanovení ve výroku

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

prvostupňového rozhodnutí obsahujícího výměru přestupku, podle něhož byla žalobci uložena pokuta za správní delikt, nutné považovat za pochybení, není současně možné bez dalšího deklarovat, že se automaticky jedná o důvod, pro které by muselo být rozhodnutí zrušeno. Jak totiž soud zjistil, správní orgán I. stupně přes danou dílčí vadu alespoň v odůvodnění dále uvedl, že „[p]ro určení výše pokuty se použije rozmezí pokuty pro přestupek, jehož znaky porušení pravidel provozu na pozemních komunikacích vykazuje. V případě přestupku podle ustanovení § 125c odst. 1 písm. k) zákona o silničním provozu se jedná o rozmezí od 1 500 Kč do 2 500 Kč. Pro posouzení všech zjištěných skutečností se správní orgán rozhodl uložit sankci pokuty na samé spodní hranici zákonné sazby.“ Z uvedeného popisu je tedy zcela zřejmé, jaký postup prvostupňový orgán při výměře sankce užil, byť i zde nadále platí, že pro úplnost by bylo vhodnější, aby současně odkázal i na konkrétní ustanovení, jež rozmezí pokuty za daný přestupek obsahuje – v konkrétním případě tedy na § 125c odst. 5 písm. g) zákona o silničním provozu.

25. Přesto však soud považuje takovéto vymezení za dostačující, což potvrzuje i judikatura Nejvyššího správního soudu, jenž v rozsudku ze dne 11. 10. 2018, č. j. 9 As 194/2018-38, ve skutkově obdobném případě uvedl, že „[s]právní orgán I. stupně v odůvodnění rozhodnutí uvedl, že vzal do úvahy charakter správního deliktu provozovatele vozidla s přihlédnutím k závažnosti přestupku, kterého se neustanovený řidič dopustil. Je tedy zřejmé, že aplikoval § 125e odst. 2 zákona o silničním provozu. Dále je v odůvodnění rozhodnutí uvedeno, že došlo k porušení § 4 písm. c) téhož zákona, čímž byl spáchán přestupek podle § 125c odst. 1 písm. k) téhož zákona, za který se ukládá ve správním řízení pokuta od 1 500 Kč do 2 500 Kč. Správní orgán I. stupně tedy v odůvodnění rozhodnutí vymezil rovněž rozsah výměry sankce. Ze správního rozhodnutí jednoznačným způsobem vyplývá, na základě jakého postupu správní orgán I. stupně stanovil výši sankce. Pochybení správního orgánu I. stupně nedosahuje takové intenzity, aby bylo nezbytné správní rozhodnutí rušit.“ Uvedená námitka je tudíž nedůvodná.
26. Za pochybení soud nevyhodnotil ani absenci výslovné úvahy správního orgánu, že předmětné přestupkové jednání blíže neustanoveného řidiče nemělo za následek dopravní nehodu.
27. K tomu soud uvádí, že je sice pravdou, že uvedenou skutečnost vymezuje zákon o silničním provozu v § 125f odst. 2 jako jednu ze tří kumulativních podmínek založení odpovědnosti provozovatele za správní delikt, neznamená to však, že by údaj o nespáchání nehody musel být vždy součástí výrokové části rozhodnutí či jeho odůvodnění – vždy bude záležet na povaze přestupku. V daném případě je z prvostupňového rozhodnutí zjevné (a ani žalobce tuto skutečnost nikterak nezpochybňoval), že protiprávní jednání řidiče vozidla spočívalo v nedovoleném stání na místě, kde to zákon o silničním provozu zakazuje. I když si lze teoreticky představit okolnosti, za nichž by takovéto porušení dopravních předpisů skutečně mohlo mít za následek dopravní nehodu (např. odstavení vozidla uprostřed rušné neosvětlené křižovatky v noci), ze skutkových zjištění provedených správním orgánem I. stupně jednoznačně vyplynulo, že se o takovýto případ nejedná, což potvrdila i fotodokumentace doložená Policií České republiky. Již jen z charakteru daného přestupku tak bylo zřejmé, že jeho následkem dopravní nehoda nebyla, a proto ani absenci uvedení tohoto znaku založení odpovědnosti provozovatele vozidla za správní delikt není nutné považovat za vadu výroku prvostupňového rozhodnutí. I tuto námitku proto soud vyhodnotil jako nedůvodnou.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

161/2017

28. Obdobně nesprávným pak soud shledal názor žalobce, že se správní orgán I. stupně měl v řízení o správním deliktu provozovatele vozidla zabývat posouzením materiální stránky přestupku, k jejímuž naplnění však dle něj vzhledem ke specifickým okolnostem případu nemohlo dojít.
29. Soud v této souvislosti především poukazuje na to, že otázka zkoumání materiální stránky již byla v minulosti dostatečně objasněna judikaturou Nejvyššího správního soudu. Ten především v rozsudku ze dne 24. 5. 2017, č. j. 3 As 114/2016-46, sice odmítl, že „by provozovatel vozidla měl možnost odvrátit svou objektivní odpovědnost výlučně jen prokázáním liberačních důvodů vymezených v písm. a) a b) ustanovení § 125f odst. 5 zákona o silničním provozu, a požadujícím, aby i v řízení o správním deliktu bylo bezpochyby prokázáno, že došlo k protiprávnímu jednání řidiče vozidla.“ Současně však konstatoval, že „[u]stanovení § 125f odst. 2 písm. b) zákona o silničním provozu cíleně odkazuje jen na ‚znaky přestupku podle tohoto zákona‘, tj. součástí skutkové podstaty správního deliktu provozovatele vozidla nečiní ty znaky přestupku, které vyplývají až z obecné právní úpravy přestupkové odpovědnosti či analogicky aplikovaných zásad trestního práva, jako je tomu (vedle již zmíněných) například u materiální stránky přestupku, věku a přičetnosti pachatele, neexistence přestupkové imunity, právního omylu aj. Ke zkoumání těchto znaků byl dán prostor v řízení o přestupku řidiče vozidla, nikoliv však v řízení o správním deliktu provozovatele vozidla (viz obdobný závěr Nejvyššího správního soudu v rozsudku ze dne 28. 11. 2016, č. j. 8 As 156/2016-35).“
30. Z uvedeného je proto zřejmé, že správní orgán I. stupně nebyl v řízení o správním deliktu provozovatele vozidla povinen při zkoumání znaků přestupku ve smyslu § 125f odst. 2 písm. b) zákona o silničním provozu posuzovat, zda v daném případě došlo k naplnění materiální stránky, či nikoliv. Daná námitka je tedy nedůvodná.
31. V další námitce se soud zabýval žalobcem tvrzeným omezením jeho práva na vyjádření se k podkladům rozhodnutí ze strany správního orgánu I. stupně.
32. Podle § 36 odst. 3 správního řádu platí, že nestanoví-li zákon jinak, musí být účastníkům před vydáním rozhodnutí ve věci dána možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí; to se netýká žadatele, pokud se jeho žádosti v plném rozsahu vyhovuje, a účastníka, který se práva vyjádřit se k podkladům rozhodnutí vzdal.
33. Jak vyplynulo ze shora vymezených skutkových zjištění, dne 21. 7. 2016 byla zmocněnci žalobce pro správní řízení doručena výzva s poučením o možnosti vyjádřit se k podkladům rozhodnutí. Současně bylo žalobci sděleno, že svého práva může využít nahlédnutím do spisové dokumentace po předchozí telefonické dohodě v úřední dny správního orgánu I. stupně, a to do konkrétně stanoveného data. Z uvedeného žalobce dovozoval, že jedinou možností, kdy mu tedy dotyčný správní orgán umožnil jeho procesního práva na vyjádření se využít, bylo toliko při konkrétním úkonu, na přesně daném místě a v omezeném časovém úseku. Takovýto závěr je však nutné považovat za zcela mylný, neboť užitím logického výkladu ve vztahu k obsahu dané výzvy je naopak zřejmé, že správní orgán I. stupně žalobce pouze informoval, na jakém místě a v jakém čase se může seznámit se spisovým materiálem ještě před vydáním rozhodnutím ve věci.
34. Z podstaty tohoto úkonu je přitom evidentní, že aby byl účastník řízení schopen se vůbec relevantně k podkladům rozhodnutí vyjádřit, musí se nejprve obeznámit s jejich obsahem, jinak by se nedozvěděl, na základě jakých skutečností hodlá správní orgán při své rozhodovací činnosti vycházet. V dané věci tak smyslem výzvy zaslané žalobci, resp. jeho zmocněnci bylo pouze sdělení způsobu, jakým se může seznámit se správním spisem, Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

161/2017

přičemž současně s tím byl nezávisle v souladu s § 36 odst. 3 správního řádu poučen, že má možnost se i vyjádřit k podkladům rozhodnutí. Zda by tak učinil po nahlédnutí do listinných důkazů, či bez toho, bylo zcela na uvážení žalobce a správní orgán I. stupně jej v tomto smyslu nijak neomezoval, pouze mu zcela v souladu se správním řádem poskytl poučení o jeho procesních právech. Fakt, že proto žalobce zůstal v daném smyslu pasivním a svého práva nevyužil, může proto nyní přičítat pouze svému rozhodnutí. Na správnost postupu správního orgánu I. stupně ovšem tato skutečnost nemá žádný vliv, a daná námitka je tedy též nedůvodná.

35. V dalším žalobním bodě soud posuzoval důvodnost námitky, že v rámci řízení nebylo konáno ústní jednání, ani správní orgán I. stupně neprovedl dokazování mimo jednání, o němž by byl žalobce předem vyrozuměn.
36. Podle § 49 odst. 1 správního řádu platí, že správní orgán nařídí ústní jednání v případech, kdy to stanoví zákon, a dále tehdy, jestliže je to ke splnění účelu řízení a uplatnění práv účastníků nezbytné. Nehrozí-li nebezpečí z prodlení, uvědomí správní orgán o ústním jednání účastníky nejmeně s pětidenním předstihem. Tuto povinnost nemá vůči účastníkovi, který se práva účasti na ústním jednání vzdal.
37. Podle § 51 odst. 2 správního řádu musí být účastníci o provádění důkazů mimo ústní jednání včas vyrozuměni, nehrozí-li nebezpečí z prodlení. Tuto povinnost nemá správní orgán vůči účastníkovi, který se vzdal práva účasti při dokazování.
38. Dosavadní judikatura Nejvyššího správního soudu jednotně stojí na závěru, že u správních deliktů provozovatelů vozidel není ústní jednání obecně povinnou součástí správního řízení (srov. rozsudek ze dne 11. 11. 2004, č. j. 3 As 32/2004-53). V rozsudku ze dne 22. 10. 2015, č. j. 8 As 110/2015-46, Nejvyšší správní soud konstatoval, že v řízení o správním deliktu podle § 125f zákona o silničním provozu nemusí správní orgán nařídít ústní jednání vždy, ale jen tehdy, je-li to nezbytné ke splnění účelu řízení a uplatnění práv účastníků (§ 49 odst. 1 správního řádu). Uvedených tezí se Nejvyšší správní soud přidržel i ve své následné judikatuře (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 3. 2016, č. j. 1 As 277/2015-33, ze dne 29. 3. 2016, č. j. 1 As 7/2016-30, ze dne 6. 4. 2016, č. j. 3 As 260/2015-58, ze dne 7. 4. 2016, č. j. 5 As 122/2015-18, ze dne 24. 8. 2016, č. j. 2 As 85/2016-33, ze dne 20. 9. 2016, č. j. 6 As 239/2015-31, a mnohé další). Ústní jednání tedy není povinnou součástí správního řízení o správním deliktu.
39. V nyní projednávané věci se nejednalo skutkově o složitý případ, když o spáchání správního deliktu měly svědčit toliko listinné podklady postoupené Policií České republiky a prokazující přestupkové jednání blíže neustanoveného řidiče spočívající v nedovoleném stání na místě zakázaném zákonem o silničním provozu, dále údaje o provozovateli vozidla – žalobci – a podklady prokazující splnění podmínek pro zahájení a vedení řízení o správním deliktu. Z uvedeného důvodu nebylo třeba provádět dokazování přímo při jednání.
40. Zcela samostatnou otázkou je však posouzení, zda měl být žalobce o provádění dokazování listinami mimo ústní jednání alespoň vyrozuměn ve smyslu § 51 odst. 2 správního řádu. Soud nicméně i v tomto případě dospěl k závěru, že nikoliv, neboť takováto povinnost správnímu orgánu svědčí pouze v případě, kdy jsou předmětem prokazování např. výsledky svědků či ohledání na místě. Pokud ovšem součástí správního spisu tvořily jen listinné

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

důkazy, nebyl správní orgán I. stupně povinen postupovat podle § 51 odst. 2 správního řádu a žalobce o provádění dokazování vyrozumět. Stejný názor v této otázce zastává i Nejvyšší správní soud např. v rozsudku ze dne 13. 3. 2013, č. j. 1 As 157/2012-40. Správní orgán I. stupně tudíž nepochybil, pokud neprovedl dokazování při ústním jednání či mimo ně za osobní účasti žalobce, ostatně s obsahem listin se mohl dotýčný seznámit na základě výzvy doručené mu dne 21. 7. 2016, což však neučinil. Tato námitka je proto nedůvodná.

41. Následně se soud zabýval problematikou žalobcem namítané protiústavnosti právní úpravy týkající se odpovědnosti provozovatelů vozidel za správní delikty v souvislosti s přestupky spáchanými blíže neustanovenými řidiči.
42. Soud předesílá, že totožnou otázku již v minulosti řešil např. Krajský soud v Brně, který v rozsudku ze dne 26. 7. 2018, č. j. 29 A 104/2016-29, uvedl, že „[z] povinnosti žalobce (provozovatele vozidla obecně) zajistit řádné dodržování předpisů při užívání vozidla (§ 10 odst. 3 zákona o silničním provozu) nelze dovozovat, že by automaticky docházelo k uplatňování presumpce viny; takto uvedenou zásadu pojmát nelze. Předmětná povinnost a z ní vyplývající odpovědnost provozovatele vozidla primárně nesměřuje k sankcionování všech provozovatelů vozidel, ale vyjadřuje povinnost těchto provozovatelů pozitivně působit ve prospěch řádného dodržování všech příslušných právních předpisů. Zvolená úprava tak sleduje legitimní cíl spočívající ve veřejném zájmu společnosti na řádném fungování silničního provozu a na dodržování s tím souvisejících pravidel.“
43. Dále bylo možné vycházet zejména z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 12. 2014, č. j. 3 As 7/2014-21, v němž jmenovaný soud zdůraznil, že uplatňování objektivní odpovědnosti, resp. odpovědnosti za výsledek je běžnou součástí systému (nejen) správně-právní odpovědnosti a rozhodně není v rozporu s ústavním pořádkem (k tomu srov. také rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 6. 2016, č. j. 6 As 73/2016-40, zejména bod 23). Nelze přitom ani opomenout, že předmětné ustanovení zkoumal z hlediska jeho ústavnosti též Ústavní soud, jenž v nálezu ze dne 16. 5. 2018, sp. zn. Pl. ÚS 15/16 (dostupném na www.nalus.usoud.cz), rozpor napadených zákonných ustanovení s ústavním pořádkem, konkrétně s čl. 2 odst. 3, čl. 4 odst. 1, čl. 11 odst. 1 a 3, čl. 37 odst. 1 a čl. 40 odst. 2 Listiny základních práv a svobod a čl. 6 odst. 1 a 2 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod neshledal a rozhodl o zamítnutí návrhu na zrušení § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu a vyslovení protiústavnosti § 125f odst. 1 téhož zákona.
44. Vzhledem k tomu, že v projednávané věci soud neshledal jakýkoliv důvod pro odchýlení se od výše prezentovaných závěrů ustálené rozhodovací praxe, nezbylo mu než uzavřít, že je tato námitka žalobce nedůvodná.
45. Odlišně je tomu však v případě dalšího ze žalobních bodů, v němž žalobce namítal neurčitost výroku rozhodnutí správního orgánu I. stupně co do vymezení porušení pravidel provozu na pozemních komunikacích, jež vykazovalo znaky přestupku podle zákona o silničním provozu.
46. Podle § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu platí, že provozovatel vozidla zajistí, aby při užití vozidla na pozemní komunikaci byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích stanovená tímto zákonem.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

47. Podle § 27 odst. 1 písm. d) zákona o silničním provozu platí, že řidič nesmí zastavit a stát na křižovatce a ve vzdálenosti kratší než 5 m před hranicí křižovatky a 5 m za ní; tento zákaz neplatí v obci na křižovatce tvaru „T“ na protější straně vyúsťující pozemní komunikace.
48. Podle § 125c odst. 1 písm. k) zákona o silničním provozu platí, že fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že v provozu na pozemních komunikacích jiným jednáním, než které je uvedeno pod písmeny a) až j), nesplní nebo poruší povinnost stanovenou v hlavě II tohoto zákona.
49. Jedním ze základních principů jak trestního tak správního trestání je, aby byl každý konkrétní skutek v řízení dostatečně určitě vymezen způsobem, že jej nebude možné zaměnit s jiným. K tomu Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 11. 9. 2015, č. j. 2 As 111/2015-42, dále doplnil, že „[d]ůvod takového požadavku je zřejmý – z popisu skutku musí být patrné všechny skutkové okolnosti jednání potenciálního delikventa, které jsou rozhodné pro úsudek, zda byly naplněny všechny znaky skutkové podstaty správního deliktu, kvůli němuž je řízení vedeno.“ Uvedený požadavek se přitom týká především místa, času a způsobu spáchání protiprávního jednání tak, aby z nich bylo patrné naplnění skutkové podstaty podřaditelné pod konkrétní právní kvalifikaci.
50. V dané věci definoval správní orgán I. stupně způsob spáchání přestupku blíže neustanoveného řidiče tak, že vozidlo stálo „v prostoru křižovatky a ve vzdálenosti kratší než 5 m před a za hranicí křižovatky, což je zakázáno“. K tomu nicméně soud uvádí, že uvedený popis nelze s ohledem na nároky kladené na přesné vymezení skutku považovat za dostatečný, naopak je nutné souhlasit s názorem žalobce, že takto definovaný výrok je zjevně nesrozumitelný, resp. neurčitý. Řidič totiž buď mohl s vozidlem nepovoleně stát přímo v prostoru křižovatky, nebo v prostoru kratší než 5 m před její hranicí, či v prostoru kratší než 5 m za ní, tedy naplnit jednu z forem těžké skutkové podstaty. S výjimkou čistě hypotetických případů, kdy by mohl délkou vozidla zasahovat jak do křižovatky, tak současně částečně i do prostoru 5 metrů před nebo za ní (to by však muselo být ve výroku jasně uvedeno), si tak nelze představit, že by se řidič mohl dopustit hned tří přestupků spáchaných v jednočinném souběhu tak, jak v předmětném případě nasvědčuje výrok a následně i odůvodnění rozhodnutí správního orgánu I. stupně. Jako pravděpodobnější se tak nabízí varianta, že správní orgán při popisu způsobu spáchání přestupkového jednání toliko „opsal“ skutkovou podstatu § 27 odst. 1 písm. d) zákona o silničním provozu, aniž by ale již učinil subsumaci konkrétního jednání řidiče pod některou z jejích možných variant. Tím se však z pohledu požadavků na vymezení znaků přestupku podle zákona o silničním provozu dopustil závažného pochybení, které následně nenapravil ani v odůvodnění rozhodnutí.
51. Jak přitom (byť ve vztahu k neurčitě definovanému místu spáchání přestupku, dané závěry je ale nutné obecně vztáhnout i na další prvky skutkové podstaty) uvedl Nejvyšší správní soud, sice „opravdu není možné, aby bylo předmětné vozidlo ve stejnou dobu na dvou místech na dané ulici, ale ani kdekoli jinde. To však pro věc vůbec není podstatné. Stěžovatel namítal, že předmětná ulice je dlouhá asi 665 m a že na této ulici jsou jak placená místa k parkování, tak i místa neplacená. Z výroku správního orgánu I. stupně ovšem nelze dovodit, kde přesně v rámci dané ulice se skutek stal, tudíž nelze posoudit, zda právě v tom místě, kde měl být skutek spáchán, bylo vskutku parkování zpoplatněno. [...] Výsledek zjištění musí nalézt odraz v natolik Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

přesném a jednoznačném popisu skutku, že z něj bude patrné, že parkující vozidlo stálo právě na takovém místě v rámci dané ulice, na němž bylo třeba zaplatit poplatek za parkování.“ Aplikováno na právě projednávaný případ tedy bylo nezbytné, aby správní orgán I. stupně bez pochyb stanovil, jakým způsobem se daný skutek stal, a to tak, aby žalobce jako účastník řízení nemohl být nucen si domýšlet, zda k naplnění znaků přestupku došlo ze strany blíže neustanoveného řidiče v důsledku neoprávněného stání v křižovatce či snad v některém směru do 5 m od její hranice. V opačném případě je ale za odůvodněný považovat závěr, že výrok prvostupňového rozhodnutí je zcela nesrozumitelný.

52. Soud proto shledal danou námitku důvodnou, přičemž toliko pro úplnost ke zbývajícím žalobním bodům dále konstatuje, že stejně tak měl správní orgán I. stupně ve výroku vyloučit i výjimku z naplnění dané skutkové podstaty dle § 27 odst. 1 písm. d) zákona o silničním provozu vztahující se ke tvaru předmětné křižovatky a v odůvodnění rozhodnutí podrobněji než jen obecným odkazem na zjištění učiněná v odevzdání věci ze strany Policie České republiky rozvést, v čem ve vztahu ke správnímu deliktu shledal naplnění znaků řidičova přestupku. Tato dílčí pochybení je ale vedle nesrozumitelnosti výroku nutné považovat již za podružná, a soud je na tomto místě konstatuje toliko s ohledem na postup správních orgánů v dalším řízení po zrušení žalobou napadeného rozhodnutí.
53. Vzhledem k výše uvedenému soudu nezbylo než napadené rozhodnutí žalovaného dle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. ve výroku I. rozsudku bez jednání původně požadovaného žalobcem zrušit pro vadu řízení spočívající v nepřezkoumatelnosti s ohledem na nesrozumitelnost výroku a věc podle § 78 odst. 4 s. ř. s. vrátit žalovanému k dalšímu řízení. V něm bude jmenovaný podle § 78 odst. 5 s. ř. s. vázán právním názorem, který soud vyslovil v tomto zrušujícím rozsudku. Protože je pak dané pochybení odstranitelné i v řízení před správním orgánem II. stupně, nepřikročil již soud současně dle § 78 odst. 3 s. ř. s. i ke zrušení prvostupňového rozhodnutí.
54. Výrok II. rozsudku o náhradě nákladů řízení má oporu v § 60 odst. 1 věty první s. ř. s., podle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, jenž měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce měl ve věci úspěch, má proto právo na náhradu nákladů řízení, a soud tudíž žalovanému uložil zaplatit mu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku náhradu nákladů řízení o předmětné žalobě v celkové výši 9 800 Kč. Tyto náklady se skládají ze zaplaceného soudního poplatku v částce 3 000 Kč a nákladů zastoupení advokátem Mgr. Václavem Voříškem, kterému náleží odměna stanovená dle § 9 odst. 4 písm. a), § 6 odst. 1 a § 7 vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, (dále jen „a. t.“) z tarifní hodnoty ve výši 50 000 Kč sestávající se z částky 3 100 Kč za převzetí a přípravu zastoupení dle § 11 odst. 1 písm. a) a. t. a z částky 3 100 Kč za písemné podání nebo návrh ve věci samé dle § 11 odst. 1 písm. d) a. t. včetně dvou paušálních náhrad výdajů po 300 Kč dle § 13 odst. 4 a. t. Jiné náklady pak soud žalobci nepřiznal, neboť jím nebyly požadovány, ani nevyplynuly z obsahu soudního spisu.
55. K závěrečnému nesouhlasu ohledně zveřejňování a anonymizace osobních údajů žalobce a jeho právního zástupce soud konstatuje, že se nejedná o žalobní námitku, a proto se danou argumentací ve svém odůvodnění dále nezabýval. K této problematice již nicméně existuje judikatura, na kterou je možné odkázat – srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 2. 2019, č. j. 9 As 429/2018-35.

Poučení:

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Ústí nad Labem 6. srpna 2020

JUDr. Markéta Lehká, Ph.D. v.r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

(K.ř.č. 1 - rozsudek)